

Lesgeven op afstand voelt vaak onnatuurlijk. Alles waar je als docent gewend aan bent is anders. Neem alleen al de vertraging die er is, het gemis aan lichaamstaal en geluid. Moeilijk dus! Hierdoor voelt het ook al snel alsof de aandacht verdwijnt. En als je vanuit de student of leerling kijkt, dan is die kans ook groot. Het is moeilijk om de aandacht er bij te houden in een online les.

Gelukkig zijn we [afgelopen periode](#) veel [wijzer geworden](#), er zijn namelijk [genoeg mogelijkheden](#) om wel te zorgen voor een interactieve online les. In dit artikel gaan we in op 7 manieren om je digitale les afwisselender te maken. Daarbij zijn er drie basisregels om te zorgen dat het werkt:

- Zorg dat je altijd goed voorbereid bent
- Beperk de inhoud
- Durf te experimenteren met de vorm

Online voorbereiding

In een les op afstand is voorbereiding cruciaal. In de klas kun je als docent varen op de ervaring die je hebt. Je weet welke werkvormen werken, op welke manier je onderwerpen uit moet leggen en je kunt spelen met de aandacht van de klas. Online is dit compleet anders. Daarnaast zitten er twee beeldschermen tussen jou en je leerlingen. Hierdoor zul je de verschillende werkvormen moeten plannen, en van te voren testen. Weet je zeker of elke deelnemer om kan gaan met Teams? Heb je de breakout-functie al getest van te voren? Hoelang duurt de instructie? Hoe ondersteun je de instructie? Heb je voldoende afwisseling? Belangrijke vragen die je moet kunnen beantwoorden voordat je de les begint.

Beperk de inhoud

Mag je online nieuwe dingen uitleggen? Natuurlijk! Maar beperk je wel in de hoeveelheid nieuwe inhoud. In de klas is het al lastig om een groep lange tijd geboeid te houden met nieuwe informatie. Wanneer er te veel nieuwe kennis ingebracht wordt ontstaat er een 'cognitieve overbelasting'. Online speelt dit ook! Sterker: door het beeldscherm zijn we ook nog eens gewend dat informatie veel sneller gepresenteerd wordt. Beperk de inhoud en zorg voor afwisseling. Idealiter kun je nieuwe informatie vertellen in stukjes van 5 tot 7 minuten. Meer? Dan is de kans op afhaken steeds groter. Kies dan voor het opnemen van een video: zo kunnen leerlingen dit zelf terugkijken, pauzeren en herhalen.

Durf te experimenteren

Online lessen zijn echt anders dan in de klas. Als docent zul je dus een nieuw palet aan vaardigheden moeten verzamelen. Dan ontkom je er niet aan om te experimenteren. Fouten maken hoort erbij, want een les 1-op-1 nabootsen is echt niet mogelijk. Kortom: je zult als [docent zelf veel moeten leren](#).

Gebruik bovenstaande regels en je kunt beginnen met het plannen van een goede, interactieve online les.

Maar hoe zorg je dan voor genoeg afwisseling?

De 7 manieren

Hier onder hebben we 7 manieren om je online les meer afwisseling te geven. Door deze werkvormen te gebruiken zorg je dat het interactief wordt en de kijker (of luisteraar) er bij houdt.

1. Groep discussie/gesprek

Vraag de deelnemers om hun microfoon aan te zetten en gebruik een uitdagende vraag om het gesprek te laten ontstaan. Als docent ben je hier de moderator: verdeel beurten en houdt het overzicht.

Vind je dit te snel chaotisch worden? Laat de deelnemers dan de hand op steken! Zo krijg je hetzelfde effect maar met meer rust.

2. Breakout rooms

Laat de leerlingen of studenten werken in een [breakout room](#). Geef ze een duidelijke opdracht mee, en verdeel ze in groepjes van 3 of 4. Tweetallen werkt hier minder effectief: het kan dan al snel stilvallen, bijvoorbeeld omdat een leerling niet in een breakout room komt. Spreek ook een duidelijke eindtijd af!

3. Oefeningen met de groep

Korte oefeningen kun je ook in de groep doen. Geef een opdracht of stel een vraag, en laat de deelnemers in stilte 2 tot 3 minuten werken aan een antwoord. Gebruik een timer om het kort te houden en geef tussendoor tips om uit te blijven dagen. Laat de deelnemers daarna antwoorden uitwisselen.

4. Voordoelen

Iets voordoen is 1 van de grote voordelen van online lesgeven. Deel je scherm, richt je camera op iets anders: maak gebruik van de mogelijkheden! Hierdoor kun je leerlingen meenemen in de manier van werken die jij hebt, of kun je ze een bepaalde leerstrategie goed laten zien. Let ook hier op dat het niet te lang duurt.

5. Expert uitnodigen

Een ander groot voordeel: je kunt een stuk eenvoudiger experts uitnodigen! Met een paar minuten ben je soms al geholpen. Zorg ook hier dat dit goed voorbereid is, zodat je de tijd van de expert goed gebruikt.

6. Chat vragen

Stel een vraag of geef een opdracht, en laat de deelnemers antwoorden in de chat! Gebruik de antwoorden vervolgens om te kijken of iedereen de uitleg goed begrepen heeft. Of stuur juist bij door leerlingen uit te nodigen meer uitleg te geven. Een handige werkvorm die zorgt voor meer interactie.

7. Poll

Een korte vragenlijst of poll werkt om snel ergens antwoord op te krijgen. Je kunt het als check gebruiken, maar ook als vorm van 'de groep laten kiezen'. Hierdoor ontstaat er meer betrokkenheid, en krijg je als docent ook een beter beeld van wat de groep denkt of vindt.

Afwisseling inpassen

Zoals we al aangaven is het bij online lessen belangrijk om een goede planning te hebben, en bovenstaande 'afwissel-vormen' zijn daarbij goed te gebruiken. Bedenk wel: het is niet verplicht om veel afwisseling te gebruiken! In een extreme situatie kan een online les veranderen in een soort digitale kermisattractie, waarbij je als docent voor veel te veel verschillende dingen zorgt. En dat kan ook niet de bedoeling zijn!

Plan je les, probeer niet langer dan 7 tot 10 minuten achter elkaar aan het woord te zijn, en durf om nieuwe vormen te proberen. Zo kom je het dichtste bij een 'echte' les, al blijft het op afstand.